

טפי אם הם בספינה שקשה להם ללכת מחוכה בתוך המים ולשוט זה ברור וכן ככולכו עובדי דמיותי צינמות גבי מים שאין להם סוף איירי בספינה שטבעה ואפי"ה משמע שם להדיא דהוי דרבנן כדן מים שאלים ועוד דסתמא שטבעת נשברת כמו שאי צינמות דף של ספינה נזדמן לי כו' ומסתמא גם כן מייירי שבהיה חשבה להשבר כדרך הנטבעת ואפי"ה כו' ספק דאורי' ועי"כ לריבין אנו לחלק זה כפי דעת הראשונים הרש"א וריב"ש והנמשכים אחריהם דהא דא' אי ניסת לית היינו ששבו עליהם כדי שתלא נפשו ולא ראו שום אדם עולה למעלה דהא וודאי מה"ט מתרת רק מדרבנן חיישינן שמא שמו תחת המים כי"כ עד שלא יוכלו לראותו ועלה שם בריחוק מקום והששא רחוקה היא ואם נשאת לית חל לא שבו עליהם כלל רק חייב שטבעה כלכו באנשים הרואים ולא ראו עוד חיישינן שמא עלו חייב במקומן או בקרוב הגיעו למל וכו' חששא מה"ט זו היא דעת הראשונים ז"ל ועי"ז מתורלת ק"י הג"ל. ובאמת נ' ברור שמכאן הוליו הפוסקים הג"ל דין זה כמו שנתאם בחש"י המיוחסת לברמצי"ן ובחש"י הריב"ש ז"ל ולפ"ז משנתנו איירי שלא שבו עליהם כלל לכן כו' ספיקא דאורייתא. וכן דעת הש"ע וכל האחרונים קישו וקבלו עליהם דין זה בלא מחלוקת הגם כי לא הזכירוהו הרא"ש ועוד ומרדכי כלל וגם בד' הרמצי"ן אין להם שום הכרח כלל רק מפרשו המליאו דבריו דיוקין לדין זה אשר באמת אין להם שום דבריו ז"ל:

והנה צפרק מי שמת בסוגיא דברי מת וקברו מוכיח עליו כו' אי השתא ספינה שרובן לאבד אי נותנין עליו חומרי חיים כו' חולה שרוב חולין לחיים כו' ולפי פי זה דאורי' שבר נטבעה בספינה לרי"ך לומר מאי דא' שרובן לאבד היינו שרוב הנטבעין אין עולין ואפי"ה אי נותנין עליו חומרי כו'. ואי"כ קשה מאי טעמא כיון דס"ל לגמ' דאף בלא שבה כדי שתי"ך דהא בבכי איירי מתניתין לפוסקי' אלו אפי"ה רובן למיתא וכה קיי"ל מה"ט אזלינן בחר רובא ואמאי כו' ספק מה"ט וק"י זו מוזכרת בחש"י הריב"ש ג"כ והוא ז"ל תירץ דכיון דאיכא ג"כ חזק נגד הרוב חזקת חיים לא אזלינן בחר רובא ואף דקיי"ל רובא וחזקת רובא עדיף כהא דאי"כ תרי חזקי חזקת חיים ואשכח זו בחזקת איסור קיימא לכן לא הלך אחר הרוב וכו' תירוץ ז"ל. הן אמר כי התירוצ' הזה הרבה קושיות וגמגומים יש לו עליו חדא. דבני תרי חזקי חדא צאידך תליא וביכי קרינן להו תרחי חזקי. ולעני"ד במשנין היעיד במקומות בש"ס מדיני חזקות ימלא הרבה דוגמות תרי חזקות אלו ואפי"ה אמרינן רובא וחזקת רובא עדיף. עיין קידושין שלבי מסכת גבי תונוקות מטפחין באשפח כו' ואין להאריך כאן בזה:

ועוד דאף לפ"ז קשה דאי"כ מאי איכא בין שבו כדי שתי"ך ללא שבו כהא וככה רובא איכא. הן אמר דלפ"ז לרי"ך לחלק דבשבו כו' הוי מיעוטא דלא שכיח הניאולים ולבכי מה"ט אף נגד תרי חזקה חל לאבד שבו הוי מיעוטא דשכיח ולבכי הוי ספק דאורי' אף דלכאורה סברא זו מוכרחת לדעת ר"ת והגדולים אשר עמו דסברי חלץ אין פוער בצבורה ועממיהו משום דס' דקיי"ל דא' סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא כמבואר בדברי החוס' בצבורות וצכמה דוכתין. ובד"ש בחולין סוגיא דרוב מלוין א"ש מומחין הן ובקי' הרא"ש ז"ל בחולין ביכי סמכין ארוב מלוין כו' נימא סמוך מיעוטא לחזקה כו' ותי' דמיעוט שאין נעמחן כו' מיעוט שאין מאי כו' וכן מיעוטא נמלעין מן הים ולכן אם נשאת לא תלא:

אמנם הרבה דברים צנו חדא דאין שיטה זו מוסכמת מרוב גדולי הראשונים שפסקו חלץ פוער כמבואר כ"ז באריכות הראשונים וגם החוס' בעצמם ר"פ כל הללמים במס' עובד' כוכבים כי להדיא דמיעוט דמים שאלים מיעוט המלוי הוא כמו מיעוט גוססים ולכן אסורה לכתחילה וכ"כ בהדיא המרדכי צינמות דכך סברא דסמוך מיעוטא לחזקה כו' מדרבנן בעלמא הוא ולכן מתרת דיעבד. ומ' להדיא מדבריו ג"כ דמיעוט מלוי הוא דלכ"ל לא כו' מק' מיד. ואי"כ לדברי חוס' ומרדכי אלו הדרא קושית לויכחא מאי איכא בין האי רובא להאי רובא דאף אם שבו מיעוט שכיח. ועוד מוכח מדבריהם שלא כדעת הריב"ש שסובר דאף למיד רובא

שוב מלאתי במשנה למלך פ"א מהלכות גירושין הלכה כ"ד כי ג"כ ד' ברור דברי' מאורלייגש חולק על סברת א"י שחילק בין שוגג למזיד עיי"ש:

(ז) **שאלה** אנוסה ומפותה אם צריכה להמתין צ' יום:

תשובה הכה דין זה פלוגתא מפורשת צינמות דף ל"ב ע"א דפליגי שם ר"י ור' יוסי ופסק הרי"ף כר' יוסי דנימוקו עמו וא"ל נכמתין וס"ל אשכחנה מתכפכת כו' חלל הרי"ב פי' להחמיר משום דשמואל בלישנא בתרא ס"ל כותיה. עיין בד"ש פ' הכניא מחלוקתו. וכ"כ בש"ע ז' הדיעות. ולעני"ד נ' להדיא ראי' להרי"ף ז"ל מהא דמק' פ"ק דכתובי' ולידרוש להו דאונס שרי כו' פי' ולא נעקור תקנת חכמים לינשא ברביעי **ואף שחבשל לעפסר** תחילה הא אונס בישראל שרי ואי כר"י מאי קושית הא כשחבשל **לעפסר תלמוד הבחנה ג' חדשים וכו' אסורה לבעול וכו' ואין** חכמים לחופה עתה. איך דבזנות לא גזרו משום דמתכפכת:

ועוד ראי' מהא דאסתר שכיחה עומדת מחיקו של אחשורוש ועובדת ויושבת בחיקו של מרדכי ואין לא חשש להבחנה. איך סמכו על טעם מתכפכת וכו' יוסי ודוחק לומר דאכתי לא גזרו בך גזירה דבבחנה וצוה"ק בהקדמה דף ח' ע"ב מפורש בהדיא דגם צימי דוד המלך ע"ה היה נוכח דין הבחנה ע"ש ועוד דהא אחשורוש היה מלוי חלל כבעל ולא שייך בזה רוב בעילות אחר הבעל והולד הולד הוי ספק גמור מה"ט אף דעובד כוכבים ועבד הכא על צת ישראל הולד כשר פגום מיהא הוי. וגם נ"מ אם הוא בנו של מרדכי לכמה דברים. איך כר' יוסי ס"ל: **וכן** משמע מתניתין דא' אי בחולות ואי בעולות כו' שנתארמנו או נתגרשו כו' משמע דוקא בגטאין וכן עייר שכתבוהו כרכוס כל כהני' פסולות ולא אי' כל הנשים לריכות הבחנה שהן בחזקת אנוסות:

וראי'ה מפורשת מהא דא' דף ס"ט כיון דעיצר לא תאכל נישוא' שמא עיצר מי לא תמן ומפרישין ומשני רבה כו' ליוחסין חששו לתרומה לא חששו כו' ומסיק אלא כו' בגטאין חששו בזנות לא חששו משמע דהדר ביה משנחיא קמא ואין חילוק בין יוחסין לתרומה ובתרווייהו בזנות לא חששו וכ"כ רש"י ז"ל שם ק"ל אשכחנה מתכפכת כו' ועי"כ היינו משום דק"ל כר' יוסי דנימוקו עמו ואי גזרינן זנות אטו נשואין גם בתרומה יש לגזור. ומכל הלין ראיות יש סניף גדול לדברי הרי"ף ז"ל שפסק כר' יוסי דא"ל להמתין:

(ח) **שאלה** בדין הגטבע במים שאין להם סוף ופרטי הדינים ומקומות העיון בה:

תשובה גרסינן בגיטין פי' כל הגט שלשה דברים אי' ר"א בן פרעא לפני חכמים וקיימו את דבריו. על פיר שהקיפוח כרכוס. וספינה המפורשת צים ויואל לידון שהן בחזקת חיים חלץ עיר שכתבוהו כרכוס וספינה שאבד' צים ויואל ליכר נותנין עליהן חומרי חיים כו' צת ישראל לכהן וצת כהן לישראל לא תאכל בתרומה עכ"ל המשנה והנה רש"י ז"ל פי' ספינה שאבדה צים היינו שטבעה צים וכיסוה המים ואפי"ה אי' נותנינן עליהן חומרי חיים וחומרי מתים וכו' ספיקא דאורייתא דבכי משמע לינשא דמתניתין נותנין עליה חומרי כו' וכן מ' להדיא הראשונים גבי תרי לינשא דיואל ליכר כו' שכי' דכו' ספיקא דאורייתא כו' משמע דכל הנך דמתניתין צדד צצא נותנין כו' היינו מספקא דאורייתא:

דלפ"ז לבאורה קשה דהא קיי"ל גבי נטבע במשאלים דאם ניסת לא תלא וטעמא כי הראשונים חוס' ורא"ש ומרדכי ועוד ראשונים דמשום דרוב הנטבעין אין עולין ומדאורייתא אשחו מתרת דאזלינן בחר רובא רק רבנן החמירו לחוש למיעוט לכתחלה ולבכי אם ניסת לא תלא. וברי אמרינן להדיא דהוי ספק גמור מה"ט אם חי ואם מת. ואין סברא לומר דמשום דהם בספינה עדיף דאם חעלה בספינה יעלו ויגיעו עמה ליבשה. חל לאם נטבע בעלמו אף אם יעלה קשה לו להגיע ליבשה ולשוט הרבה מאור. ז"ל דודאי בספינה משללה צים לא תוסיף קום כיון שהיא נתמלאת מים רק האנשים אשר בחוכה אולי יוכלו לשוט מתוכה ואי"כ וודאי דגרע